

van elk dier bestanddeelen. Eindelijk, wat zij geleeraard hadden omtrent het overdragen van belastingen zou wel is waar door niemand worden beaamd; maar de beste hunner opvolgers zouden gevoelen, dat hier een vraagstuk was aangeroerd, welks weder-gade, wat theoretische belangrijkheid betreft, in de geheele economische wetenschap niet gevonden wordt en welks oplossing een buitengewone denkkraacht vereischt.

Ziedaar wat mij voorkomt de beteekenis te zijn van het physiocratisme en recht te geven tot de verklaring, dat Quesnay en zijn geestverwanten niet te vergeefs hebben gearbeid. Hun stelsel was een doodgeboren kind; elke poging om het leven in te blazen, moest op teleurstelling uitloopen. Maar de stof, die zij aan het wetenschappelijk denken gegeven hebben, bezat duurzame waarde en is nog op dit oogenblik niet geheel verwerkt.

In mijn verbeelding zie ik soms den stichter der physiocratische school — „le penseur”, gelijk Lodewijk XV hem noemde — op zijn rustig Entresol, gebogen over zijne berekeningen en synoptische tafels, waaruit het *Tableau Economique* moet te voorschijn komen. Ongeloovig zou hij hebben opgezien, wanneer hem ware voorzeggd, dat de vrucht van zijn arbeid bestemd was een wetenschappelijke curiositeit te worden. Maar indien aan deze voorspelling de verzekering ware vastgeknoopt, dat anderen zijn taak zouden opvatten en zijn werk verbeteren, zou hij nogtans, naar ik vermoed, tevreden zijn gesteld. Wat hoogers, zou hij gevraagd hebben, kan een wijsgeer verlangen, dan dorst naar kennis aan te kweeken?

N. G. PIERSON.

E R R A T A.

Bl. 686 regel 6 van onderen, staat „kampen” lees: *strijden*.

Bl. 694 regel 8 v. o. staat: „krachten van evidentie” lees: *karakter van evidentie*.